

שיחת השבוע

ספרים חדשים

חשב ההלכה

מאת הרב ברוך וייסבלום
בהוצאת המחבר

שלושה כרכים: בשר וחלב, מליחה ותערובות, המסכמים את שיטת הפוסקים.
טל' 052-7650060.

מעיינים של אבות

מאת הרב מרדכי וייס
בהוצאת המחבר

לקט ביאורים, אמרות וטעמים על ההגדה של פסח. 340 עמ'. טל' 052-2421901.

רחוב מאה שערים

מאת בנימין קלוגר
בהוצאת 'המודיע'

סיפורו של רחוב מאה שערים בירושלים - היסטוריה, חנויות, מוסדות, אנשים, והכול בליווי תמונות מרהיבות, שנאספו במשך עשרות שנים. 438 עמ'. 050-4155140.

פנימיות הכתב

מאת אתי בורוכוב
בהוצאת פנימיות הכתב והציון

המחברת, העומדת בראש מכון העוסק בהוראת הגרפולוגיה, מציגה בספר את שיטת הלימוד הייחודית שלה, המבוססת על תורת החסידות. 234 עמ'. טל' 08-6343922.

זמני השבוע

ניוירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:03	7:41	7:20	6:56
8:08	8:42	8:13	7:53

המודיע: יום חמישי, 10 בבוקר, 15 דקות ו-16 חלקים
ראשיחודש ניסן: ביום השבת קודש

336 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
טל' 972-72-2770100 • פקס' 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: 3166532@gmail.com
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

חגיגת צביעות והיפוך יוצרות

גם אם טעה החייל בשיקול הדעת, אין הוא פושע. זו התמונה שצריכה לצאת לעולם - חייל במדי צה"ל מובל באזיקים!?

החיילים בחברון. לא להתבלבל בין רוצחים למגינים (צילום: מנדי הכטמן)

הוא, שגידל רוצח נתעב בביתו, הופך לצדיק, ואילו קרבנות הטרור הרצחני הם שצריכים להתנצל לפניו. והתקשורת חוזרת ומפרסמת את הטרורף הזה, כמעט בלי הסתייגות, כאילו כך הדברים צריכים להתנהל.

וכמובן אי-אפשר להתעלם מהגורם העוסק בשיטתיות בהשמצת כוחות הביטחון שלנו. הוא המפעיל את הצלמים, האורבים לחיילינו בכל פינה והמרתיעים אותם מלהפגין נחישות ראויה מול המחבלים. הוא המציג אותנו בעולם כפושעי מלחמה. והוא שחגג על הסרטון מחברון ומיהר להציגו כמייצג את מדיניות ישראל.

ההקשר הנכון

לארגון הזה ראוי להזכיר את ההקשר שממנו לקוחה המילה 'בצלם', בציווי האלוקי לנח ולבניו בדבר איסור שפיכות דמים: "שִׁפְךָ דָם הָאָדָם, בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ; כִּי בְצַלְמֵ אֱלֹקִים, עָשָׂה אֶת הָאָדָם". מי שעוברים על הציווי הזה ודינם מוות הם אותם מחבלים רוצחים, המנסים לשפוך דם נקיים; לא מי שפוגעים בהם ומקיימים את הוראת חז"ל "הקם להורגך, השכם להורגו".

הציבור מאס בחגיגת הצביעות הזאת. קצה רוחו מלראות מחבלים נתעבים מקבלים טיפול רפואי מסור, כדי שאחרי-כך יוכלו לצחוק בבית המשפט אל מול פני משפחות הקרבנות ולסמן תנועות ניצחון. נמאס לו לדעת שהם אוכלים היטב ומבלים בבתי הכלא הנאורים שלנו, וכעבור זמן משתחררים באיזו 'עסקה'. הציבור זועק: די!

ורמים רבים - בתקשורת, בזירה הפוליטית ובאקדמיה - עומדים מופתעים לנוכח התמיכה הציבורית העזה בחייל שחיסל את המחבל הדוקר בחברון. הם, המשוכנעים כי לוחות הברית של הצדק והמוסר ירדו היישר לידיהם מהר סיני, מביעים 'זע' זוע' על מה שהם מכנים 'התבהמות' של החברה בישראל.

הם עדיין אינם קולטים את משמעות השינוי המתחולל במציאות ימינו. אותה חבורה מצומצמת נתנה בעבר את הטון, הכתיבה מה נכון ומה לא, קבעה את המותר והאסור. קולות אחרים כמעט לא נשמעו; ואם הועלו לדיון, היה מי שדאג לגמד אותם ולהציגם כשוליים. כיום הציבור מדבר בעצמו, בלי מתווכחים, והוא משמיע את קולו.

התנצלות לפני מי?

השאלה המרכזית איננה נוהלי הפתיחה באש, אלא היפוך היוצרות המתחולל אצלנו, ולא בפעם הראשונה. כך היה בפרשת סברה ושתילה, בימי מלחמת לבנון הראשונה. אנשי הפלנגות הנוצריות טבחו באויביהם, וכאן הפכו את עם ישראל לאשם העיקרי, והציתו גל אדיר של שנאת ישראל בעולם.

אותו דפוס חוזר ונשנה גם עכשיו. ייתכן שהחייל חרג מהנהלים, ובהחלט תפקידו של צה"ל לחקור ולבדוק ולהסיק מסקנות, אבל ההתנפלות התקשורתית והפוליטית, הכותרות הראשיות הצעקניות, חגיגת הצביעות המתחוללת נגד עינינו - הן המרתחות את הדם.

הרוח הזאת משפיעה גם על צה"ל, והוא חש צורך להצטרף לגל הגינויים ולרמיסת החייל. האומנם היו חייבים להוביל אותו לדיון כבול באזיקים? גם אם טעה בשיקול הדעת, אין הוא פושע. האם לנוכח גל טרור רצחני, הנמשך כשישה חודשים, זו התמונה שצריכה לצאת לעולם - חייל במדי צה"ל מובל באזיקים!?

ובאותה שעה אויבינו חוגגים בחגיגת צביעות שאין דומה לה. אביזר של המחבל דורש - לא פחות - שראש הממשלה ושר הביטחון יתנצלו לפניו.

חיבור עם הקב"ה באמצעות משה

בטענה שלא שמע על זה מרבו, ו"האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל".

איפה ההתבטלות

בכך יוסבר מאמר תמוה בגמרא במסכת מנחות: "בשעה שעלה משה למרום... אמר לו הקב"ה, אדם אחד יש... ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות... הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים. תשש כוחו. כיוון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידיו: רבי, מניין לך? אמר להן, הלכה למשה מסיני. נתישבה דעתו".

ולכאורה, הלא משה רבנו היה "עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". משה היה בטל לקב"ה בתכלית ההתבטלות. האם הייתה עינו צרה בהצלחתו של רבי עקיבא בלימוד התורה? אלא שבתחילה בלטו ההיגיון והשכל שבדברי רבי עקיבא, ואילו משה רבנו ביקש את ההתבטלות. רק כאשר שמע שרבי עקיבא תולה את דבריו ב"הלכה למשה מסיני" – נחה דעתו.

(תורת מנחם כרך מו, עמ' 376)

לטעון שאין הוא זקוק ל'רבי', לצדיק המקשר אותו עם הקב"ה. אם מדובר בעניין הלכתי – ביכולתו להעמיק בכוחות עצמו בספרי ההלכה ולהבין כיצד עליו לנהוג, ואם מדובר בעניין של יראת שמים, גם שם התשובות מופיעות בספרים הקדושים.

טעותם של נדב ואביהוא

קודם הקמת המשכן היה אפשר להבין את הצורך במשה רבנו, שהרי משה הוריד את השכינה לארץ, אחרי שנסתלקה בעקבות החטאים, ובלעדיו לא היה הקב"ה שוכן באוהל מועד; אך אחרי מתן תורה הלא בכוחו של כל יהודי להתקשר עם הקב"ה בעצמו בלי צורך ב'מומצעים' [=מתווכים]!

זו הייתה טעותם של נדב ואביהוא. אדם אינו יכול לסמוך על עצמו, על הבנתו ועל שכלו, אלא עליו להתבטל לפני משה רבנו, וזאת גם אם הוא אדם גדול כמו נדב ואביהוא. אף על רבי אליעזר נאמר ש"האבן הזאת (שעליה ישב) דומה להר סיני", ובכל זאת, כאשר נתבקש לפסוק הלכה בעניין מסויים, סירב לעשות זאת

פרשתנו נפתחת באירועי היום השמיני למילואים, שהגיעו לשיאם בהתגלות הקב"ה אל עם ישראל. אש יצאה מלפני ה', ונתאכל על המזבח את העלה ואת החלבים, וירא כל העם וירבו, ויפלו על פניהם".

אלא שמיד אחר כך אירע אירוע מצער – מותם של נדב ואביהוא. מעניין לגלות כי בפרשת מותם התורה נוקטת אותן מילים כמו בהקרבת הקרבנות: "וַתֵּצֵא אֵשׁ". מכאן שגם המעשה של נדב ואביהוא נעשה ממניעים טהורים וקדושים, אלא שדבר מה היה פגום, והוא שגרם למותם.

לשם מה רבי?

ההסבר מופיע בדברי רש"י, המצטט את רבי אליעזר: "לא מתו בני אהרון אלא על-ידי שהורו הלכה בפני משה רבן". לדעת רבי אליעזר (מסכת ברכות) "האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל", וכל שכן כשאומר בפני רבו.

האירוע הזה מסביר את הצורך בהתקשרות לצדיק, ל'משה' שבדור. לכאורה יכול אדם

אמרת השבוע

בלי רבב שקר

האדמו"ר מבויאן, רבי מרדכי שלמה פרידמן, היה נוהג לומר:

מדוע נהגו החסידים לומר 'לחיים' אחרי תפילת שחרית?

אלא שאם ישאלו יהודי אחרי תפילה אם כבר התפלל, מה יענה? אם ישיב שהתפלל – וכי לזה תפילה ייקרא? ואם יאמר שלא התפלל, הרי יוציא דבר שקר מפיו, שכן גם תפילה בלי כוונה, תפילה היא.

לכן נוהגים לומר 'לחיים', ואז כשישאלו את היהודי אם התפלל יוכל להשיב: "כבר אמרתי את ה'לחיים' שאחרי התפילה". זו תהיה תשובה אמיתית, שאין בה רבב של שקר...

פתגם חסידי

"לשם מה צמים החוטאים? אם טרם עשו תשובה, הרי גם צומותיהם זקוקים לתשובה; ואם כבר עשו תשובה – הלא גם אכילתם עבודת הבורא היא" (רבי שלמה מקרלין)

כשרות | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

היתר האכילה

"זאת החיה אשר תאכלו" (ויקרא יא.ב). התורה מתחילה בפירוט הבהמות והחיות המותרות באכילה וכמו כן בדגים ובחגבים, כי בעצם ראוי היה שלא לאכול שום בעל חיים, כמאמר חז"ל (פסחים מט) "עם הארץ אסור לאכול בשר". לכן היה צורך להתחיל ולומר: "זאת החיה אשר תאכלו", כי היתר האכילה עצמו הוא חידוש.

(חתם סופר)

הכשר הרגליים

"את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה" (ויקרא יא.ד). גורם ומכשיר לטומאה הוא לא רק הפה אלא גם הרגליים. הן המוליכות אדם לכל דבר רע, לכל חברה רעה. זהו שאמר דוד המלך בתהילים (א) "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים... ובתורתו יהגה יומם ולילה".

(קרוב העני)

סימני טהרה

"כל מפרסת פרסה... מעלת גרה" (ויקרא יא.ג). סימני הטהרה הם "מעלת גרה" – מתן צדקה, מלשון "עשרים גרה השקל", ו"מפרסת פרסה" – היות האדם פורס מלחמו לעני.

(מאוצרנו הישן)

דריסה אכזרית

הסימן הגדול לטומאת העופות הוא הדריסה. עוף דורס לעולם הוא טמא, מפני שדמו מחומם

לאכזריות ונותן אכזריות בלב האוכלו. ואין בכל העופות האסורים שאינו דורס זולת אחד, הפרס או העזנייה, ואין בהמות הטהורות שהן מעלות גרה ומפריסות פרסה 'דורס'. לפיכך מותרות באכילה רק בהמות שיש בהן שני סימנים אלו.

(רמב"ן)

המותר מיותר

החסיד רבי מרדכי מהורודוק סיפר: הפתגם הראשון ששמענו מאדמו"ר הזקן כשבאנו לליאונזה היה: "האסור הלא הוא אסור, והמותר – מיותר". כשלוש-ארבע שנים עבדנו להפנים פתגם זה, ורק אז נכנסנו אל הרבי ל'יחידות'.

(היום יום)

טמטום הלב

תנא דבי רבי ישמעאל: עברה מטמטמת ליבו של אדם, שנאמר (ויקרא יא.מג) "ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם", אל תקרי "ונטמתם" אלא "ונטמתם" (מלשון טמטום ואטימה).

(יומא לט,ב)

מאכלים והשפעתם

המאכלים האסורים, נוסף על גודל העונש המגיע לאוכלם, מטמטמים את הלב והמוח. אף שאין דבר זה מובן על-פי השכל, זוהי תכונתם. טמטום זה מוצא את ביטויו בכך שדברים שהיו מושללים מהאדם קודם לכן, פתאום הוא מוצא את עצמו שייך אליהם.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

משונא לאוהב

בצער רב החליט הצדיק רבי חיים אבולעפיה לצאת מארץ ישראל ולעבור לסלונקי שביוון. קודם נסיעתו יצא למסע השתטחות על קברי הצדיקים הטמונים בארץ, ובין השאר עלה אל קברי הצדיקים בטבריה.

באותו יום היה רבי חיים שרוי בתענית, ולקראת סיום עבודת הקודש שלו על ציוני הצדיקים פנה אל משמשו וביקש ממנו ללכת העירה ולקנות בעבורו דבר מאכל כלשהו.

השמש חיפש חנות לממכר מזון, ופתאום ראה קבוצת ילדים ערבים מתגודדים סביבו. הוא לא הבין ערבית, אך חש כי החבורה חורשת רעה, וניסה להחיש את צעדיו. במהרה החלו הילדים ליידות לעברו אבנים.

הוא הותקף מכל עבר. האבנים פגעו בו ופצעו אותו. הילדים לעגו לו ושמחו לאידו. השמש פתח בריצה מהירה, ורק כאשר הצליח להתרחק מאותה חבורה רעה היה יכול להירגע ולהתאושש.

לשמחתו פגש יהודי מתושבי העיר, וסיפר לו בסערת נפש את שאירע. האיש הביט לעבר הילדים והשיב לו: "אני יודע מי הפרחחים שהתקיפו אותך. אחד מהם הוא דאהיר, בנו של השיח' עמאר, המושל המקומי. גש לביתו וספר לו על מעשי בנו. בטוחני שהשיח' יעניש את בנו כהוגן".

הלה ליווה את השמש לביתו של השיח', ובהיכנסם הציג את השמש לפני המושל: "זה השמש של רב גדול, הצדיק רבי חיים אבולעפיה".

"ומה בפיו?", התעניין השיח'.

סיפר היהודי למושל את שאירע לשמש לפני זמן קצר: "בנך, דאהיר, וחבריו, יידו עליו אבנים ופצעו אותו".

למשמע הדברים כעס השיח' מאוד. פניו האדמו, והוא צעק: "כך עשה לך בני? הוא ישלם מחיר כבד על התנהגותו הקלוקלת. מקלות של מאה עצים יספוג!".

כשנרגע המושל מעט שאל על רבי חיים אבולעפיה, וביקש מן השמש להביא את רבו לפניו כדי שיוכה לפגוש אותו.

חזר השמש אל רבי חיים, ומסר לו את הזמנת השיח'. הוא סיפר לרבו את כל אשר אירע. ארשת חמורה עלתה על פני רבי חיים. "למה הלכת

"רצוני לראות את העצים", ביקש רבי חיים.

השיח' סימן לאנשיו ואלה הניחו לפני רבי חיים ערמה של עצים שהיו מיועדים לביצוע העונש. רבי חיים ניגש אל העצים, נטל חבל וקשר את העצים יחד לאגודה אחת. אחר-כך הרים את החבילה והניחה בעדינות על דאהיר, שהמתין ברעד לעונשו.

"הנה, נתקיימו דבריך", קרא רבי חיים לעבר השיח'. "העונש בוצע. דבר מדבריך לא ישוב ריקם. כעת, כשנענש בנך, אפשר לראות את העניין גמור, הלא כן?".

חיך רחב עלה על פני השיח'. הפרשנות המיוחדת שמצא החכם היהודי להחלטתו מצאה חן בעיניו, שכן את העונש הכבד חרץ ברגע של כעס, ורק גאוותו לא הניחה לו לחזור בו. כעת בא הכול על פתרונו.

גם הבן, כמובן, היה אסיר תודה לרבי חיים. הוא נצר את החסד שגמל לו, ולא שכח אותו שנים רבות אחר-כך.

רבי חיים נסע לסלונקי, ואחר-כך נקרא לשמש רבה של קהילת איזמיר שבטורקיה. בתוך כך מת השיח' עמאר, ובנו, דאהיר, מילא את מקומו. דאהיר ביקש לפתח את טבריה וליישב בה תושבים רבים, והחל לפעול במרץ ליישום רעיונותיו.

לילה אחד חלם חלום. אדם זקן, עטור זקן ארוך, פקד עליו ליישב בטבריה יהודים. הדמות חזרה על המסר: "עליך ליישב בטבריה יהודים!".

החלום הרטיט אותו, אך הוא לא ייחס לו חשיבות. בלילה השני שב החלום ונשנה, וכשהזקן הופיע בפעם השלישית – הבין המושל הצעיר שיש דברים בגו. הוא מיהר לזמן אליו רב מצפת השכנה, ושטח לפניו את דבר החלום ואת רצונו ליישב את טבריה ביהודים רבים.

"פנה אל הקהילות היהודיות בטורקיה", השיבו הרב. "אלה קהילות גדולות, שבהן אלפי יהודים, ובראשן רבנים גדולים. הן יוכלו לעזור לך לממש את שאיפתך".

השיח' דאהיר עשה כעצתו. הוא הזמין את בני הקהילות היהודיות בטורקיה להתיישב בטבריה, בהבטיחו להם הטבות רבות. אחד הרבנים שנענה להזמנה לא היה אלא רבי חיים אבולעפיה.

כשנפגשו השניים בטבריה זיהה דאהיר את החכם היהודי שהצילו מעונש מר לפני שנים רבות, הרעיף עליו מתנות, דאג לכל מחסורו, והקים יישוב יהודי מפואר בטבריה.

(על-פי 'הראשונים לציון')

חיים, "רוצה אני שתיווכח בעיניך כיצד אני מעניש את בני על אשר פגע בשמשך".

"מה אירע?", עשה עצמו רבי חיים כמי שאינו יודע דבר.

גולל השיח' באוזני רבי חיים את הסיפור, וציין את העונש שגזר על בנו – מלקות במאה עצים.

להלשין על הבן לפני אביו?", הוכיח את השמש. "בכך קנינו לנו מושל עתידי שיהיה שונא יהודים. לא נהגת בחכמה". בדממה צעדו השניים עד בואם אל ביתו של השיח'.

דמותו הקורנת של רבי חיים השרתה יראת כבוד על כל הנוכחים. הללו, ובהם השיח' הנכבד, קמו ממקומם. "כבוד הרב", פנה השיח' אל רבי

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

מטהר ישראל

בנבואות הגאולה נאמר: "זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילולכם אטהר אתכם. ונתתי לכם לב חדש, ורוח חדשה אתן בקרבכם, והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר" (יחזקאל לו, כה"כ).

מה משמעות זריקת המים טהורים? על-פי רש"י ומצודת דוד הכוונה להזיית מי הפרה האדומה. כך רש"י מפרש: "מים טהורים – אכפר עליכם ואעביר טומאותיכם בהזיית מי חטאת, המעבירין טומאת המת". מצודת דוד מפרש: "זורקתי וגו' – רצונו לומר: אכפר עונם ואעביר טומאת חטאתם, בהזיית מי אפר פרה, המעביר טומאת המת".

לעומתם, האברבנאל מפרש שהכוונה לרוח התעוררות שתיזרק על בני ישראל מלמעלה: "השם יתברך יקבץ פזוריו מבין הגויים, ויזרוק עליהם מים טהורים, ויעשה כל-כך ניסים ונפלאות לעיניהם, עד שימנע לבבם הערל ויהיה להם לב חדש ורוח חדשה, באופן שתמניד יהיו עם השם והוא יהיה להם לאלוקים. 'זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם' – ישראל יסירו מעליהם עוונותיהם בעניין שיישאו טהורים ונקיים מהם. והנה, ייחס התשובה אליו יתברך, באומרו 'זורקתי עליכם' – לפי שהתשובה לא תושלם אלא עם העזר האלוקי שיושפע על החוטא לשוב אליו. וכמו שנאמר: השיבו ה' אליך ונשובה".

לב בשר

לפי פירושו, בהמשך הנביא מדבר על ביטול יצר הרע לעתיד לבוא: "והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר – רוצה לומר, נכנע ומשועבד לשכל, לא קשה כאבן. ואין הכוונה ביעוד הזה שיבטל הבחירה והאפשרות ויהיו בני-אדם מוכרחים במעשיהם, אלא שיעשה הקב"ה לעיניהם כל-כך מהאזנות והמופתים, עד שיפחדו אל השם ואל טובו, ולא תהיה בהם נטייה אל התאוות הגשמיות, כי אם אל השלמות, כמו שהיה באדם הראשון קודם חטאו".

כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבאר (וככה תרל"ז, פרק יז) את משמעות הייעוד "והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר": "ונוכל להבין זאת מנפש הבהמית הרוחנית שבאדם. שעכשיו הרי היא מתאוה תאוות גשמיות, ועל-פי הסתת יצר הרע יכשיל גם נפש האלוקית שבאדם, שתומשך אחר תאוותיו הקשות והרעות, לעבור פי מלך מלכי המלכים הקב"ה. עם כל זה, לעתיד לבוא תזדכך ותשוב להיות מכלל עובדי ה'. שהרי אז בוודאי יקוים מאמר רז"ל: בכל לבבך – בשני יצריך".

לא הריגה – הכשרה

בעת ביקורו של האדמו"ר מסקוליא אצל הרבי מליובאוויטש, בי"ג בתמוז תשמ"א, נסבו הדברים על "שחיתת" יצר הרע לעתיד לבוא. חותנו של האדמו"ר מסקוליא אמר: "איתא בגמרא (סוכה נבא) ש'לעתיד לבוא מביא הקב"ה ליצר הרע ושוחטו', זאת אומרת שמציאות היצר הרע תבטל".

הגיב הרבי: "פירוש הענין של 'שוחטו' אינו כפי מפרש העולם, שמבטלים את מציאותו, כי לפי פירוש זה אינו מובן מדוע נאמר הלשון 'שוחטו' ולא הלשון הרגיל – 'הורגו'. אלא הפירוש ב'שוחטו' הוא על דרך לשון חז"ל 'אין ושחט אלא ומשך'. והביאור בזה: על-ידי עניין השחיטה נעשית הבהמה מוכשרת למאכל אדם, ועל-ידי זה יש אפשרות למין החי להתעלות למין המדבר – כאשר המאכל (מבשר הבהמה) נעשה דם ובשר כבשרו של האדם, מין המדבר... וזהו הפירוש במאמר רז"ל 'לעתיד לבוא מביא הקב"ה ליצר הרע ושוחטו', היינו, שמציאות יצר הרע לא תבטל לגמרי, אלא אדרבה, מציאותה תתעלה ותתהפך לטוב".

מה יש מאחורי חותמת הכשרות?

הרב יוסי זריצקי הוא אחד המומחים הגדולים בארץ בתחום הכשרות. העיסוק בכשרות מחייב בימינו ידע רחב מאוד, הן הלכתי הן מקצועי, והרב זריצקי (65), תושב בני ברק, עבר את כל המסלול, ממשגיח כשרות בשטח ועד תפקידו כיום, יועץ כשרות לחברות ויטמינים ותרופות.

"זה התחיל מסקרנות", הוא אומר. "בתחילה הייתי אחראי על המעשרות. ראיתי בשטח איך זה עובד. בהמשך עברתי לתחום העורלה. ישבתי עם אגרונומים ולמדתי את התחום. אף פעם לא ישבתי במשרד. גם כשהתקדמתי בעבודה, תמיד יצאתי לשטח. לא בושתי לשאל, לבדוק, לברר. רק כך לומדים את רזי הכשרות".

מהדרין – עולם אחר

אחת האמירות המקוממות אותו היא, שכל ההבדל בין הכשר רגיל להכשר מהודר הוא חותמת וכסף: "אנשים שאינם מצויים בתחום אינם מבינים מה ההבדל בין 'כשר' ל'כשר למהדרין', אבל מי שמכיר את השטח יודע שהכשר למהדרין הוא עולם אחר. הדרישות אחרות, הפיקוח הדוק יותר, חומרי הגלם אחרים. כשרות למהדרין היא סטנדרט אחר לגמרי. וכן, הדרישות הקפדניות האלה גם עולות כסף".

אין ספור פעמים ראה במו עיניו עד כמה חיונית השגחה הדוקה: "הייתי פעם בבית מלון ושאלתי את המשגיח מי מעשר את הפירות והירקות, והוא השיב שהסחורה מגיעה ממרכז העיר ויש מעשרים הכול, כשיצאתי החוצה, ראיתי משאית פורקת את הכביסה של המלון. הבחנתי שבתוך המשאית יש משטחים של מלפפונים וקישואים. שאלתי את הנהג בעבור מי הסחורה, והוא השיב שזה בעבור המלון והסחורה הובאה ממושב סמוך. מובן ששום דבר לא עושר והירקות היו טבל ודאי".

בלי הכשר? – פלסטיק

כשהוא נשאל אם כל מוצר זקוק להכשר הוא משיב בתחילה: "הכול, חוץ ממים". בהמשך הוא מתקן: "גם במים שעוברים תהליכי פסטור עלולות להיות בעיות כשרות". אבל יש דברים שאינם זקוקים להכשר – מוצרי פלסטיק...

לדבריו, אנשים מן השורה אינם מעלים על דעתם אילו בעיות כשרות חמורות עשויות להיות גם במוצרים תמימים. למשל, דגים מיובאים? הרב זריצקי מסביר: "בדגים מפולטים, בלי עור, עלולים להתערב דגים לא כשרים, ויש גם משלוחי דגים הנגועים

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

מתוך הכתב), כי לצורך מצווה אין איסור "ממצוא חפצך" שהרי אלו "חפצי שמים".

במיוחד יש בעייתיות בזה כאשר הקבלה משמשת מסמך בעל ערך כלכלי, כגון כשהתורם יכול לנכות באמצעותה את הסכום מהכנסתו לצורכי מס ("אישור לפי סעיף 46"), שאז יש בה גם עניין "ממצוא חפצך". במצב כזה ייתכן שהקבלה היא מוקצה ואסורה בטלטול בשבת.

על גבאי בתי הכנסת לחלק את הקבלות בימות החול (במשלוח בדואר, בדואר האלקטרוני וכדומה) או במוצאי השבת, אבל לא בשבת עצמה.

אפילו כרטיס למבקר, ובו פרטי בית הכנסת, עם חשבון הבנק וכדומה, לא ראוי לחלק בשבת אלא באין ברירה, כאשר מדובר באנשים שאין ודאות כי יתאפשר ליצור עמם קשר בימות החול.

מקורות: שו"ע או"ח סי' שז סי"ב, נ"כ ושו"ע אדה"ז סי' א"כ. כת. וראה שו"ת צמח יהודה ח"ג סי' קג.

חלוקת קבלות בשבת

שאלה: האם מותר לגבאי לחלק בשבת קבלות על תרומות שניתנו לבית הכנסת?

תשובה: חז"ל אסרו לקרוא בשבת בפה, ואפילו לעיין בלי קריאה, ב"שטרי הדיוטות", שהם: "שטרי חובות, ומקח וממכר, ומשכונות, וחשבונות, וכל כיוצא בהם מחפצים האסורים לעשות בשבת", מפני האיסור (ישעיה נח, יג): "אם תשיב משבת רגלך... וכדלתו... ממצוא חפצך ודבר דבר". טעם האיסור הוא, שבשעה שקורא ניכר לכול שכוונתו לסייע בזה למלאכה האסורה בשבת.

גזרה זו הורחבה גם על כתב שאינו מענייני מלאכה, כגון רשימת מוזמנים לאירוע, שמא יקרא בשטרי הדיוטות. אך למעשה התיירו לקרוא זאת בסעודת מצווה (וכמורכן להקריא בציבור הסכמות וחרמות שנעשו לצורכי רבים, או להזכיר נשמות

"מה אנחנו מכניסים לגוף". הרב זריצקי

משגיח, אל תטייל

הרב זריצקי גם עוסק בהדרכת משגיחי כשרות, ויש לו אמירות ברורות: "משגיח ירא שמים אינו משגיח בכמה מקומות, אלא נמצא במקום אחד ומשגיח על הנעשה מההתחלה ועד הסוף". הוא מדבר בכאב על יהודים יראי שמים האוכלים במסעדות בלי הכשר מהודר: "אנשים לא מבינים מה הם מכניסים לגופם".

הטלפון שלו אינו מפסיק לצלצל, והוא משיב לכל פונה. זרם הפניות מסב לו נחת. "המודעות לכשרות נתונה בעלייה מתמדת, וזה משמח".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

ספר נהדר לחג

הכרך השני של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע' 70 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 352 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020